

В. І. Наумчук, М. М. Наумчук, Т. В. Ткаченко

**Зошит
з розвитку зв'язного мовлення
3 клас**

**Схвалено
для використання у загальноосвітніх навчальних закладах
комісією з педагогіки та методики початкового навчання
Науково-методичної ради з питань освіти
Міністерства освіти і науки України**

**Тернопіль
Астон
2015**

ББК 74.261.4Укр2
Н-34

Наумчук В. І., Наумчук М. М., Ткаченко Т. В. Зошит з розвитку зв'язного мовлення. 3 клас. — Тернопіль: Астон, 2015. — 68 с.

Схвалено
для використання у загальноосвітніх навчальних закладах
комісією з педагогіки та методики початкового навчання
Науково-методичної ради з питань освіти
Міністерства освіти і науки України
(Лист ІТЗО від 01.04.2015 р. № 14.1/12-Г-188)

Зошит призначений для використання на уроках розвитку зв'язного мовлення. Він відповідає програмі української мови для 3 класу. Запропоновані завдання сприятимуть організації мовленнєвої діяльності учнів на уроці та ефективному засвоєнню програмового матеріалу.

Для учнів та вчителів початкових класів.

ISBN 978-966-308-591-3

© Наумчук В. І., Наумчук М. М., Ткаченко Т. В., 2015
© ТзОВ «Видавництво Астон», верстка, 2015

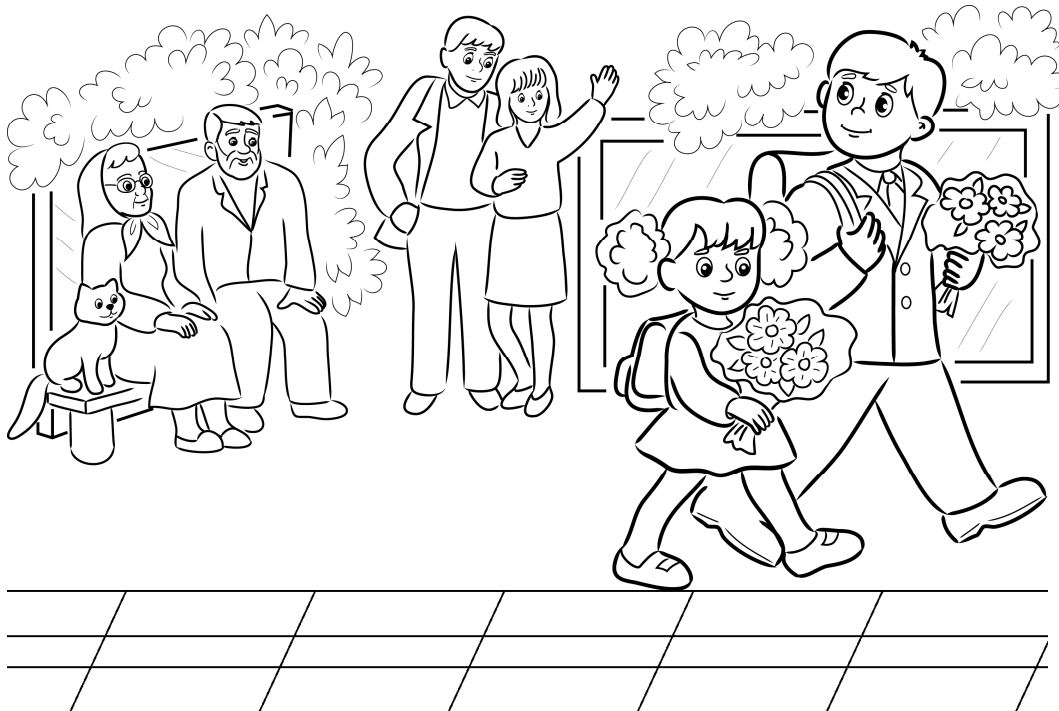
Знову вересень кличе до школи (Складаємо розповідь за запитаннями)

1. Прочитай із захопленням рядки вірша Миколи Сингаївського «Добрідень!»

Сьогодні у житті моїм
Так ніжно, веселково...
Добрідень, мій учителю!
Добрідень, рідна школо!

- Поясни, як ти розумієш значення слова «веселково».
- Що викликало гарний настрій у школяра(ки)? Які слова вірша говорять про це?
- З яким настроєм ти поспішаєш до школи? Чому?

2. Розглянь малюнок. Усно склади за ним коротку розповідь. Добери заголовок і запиши його.

3. Прочитай, як розповідає про школу третьокласник Степанко.

У школі

Настав вересень. Усі школярі знову мандрують стежками знань. Я разом з ними.

У школі дуже цікаво на всіх уроках. Учителька розповідає про нові країни та відкриття, про закони мови та математики, про правила поведінки в різних ситуаціях. А ще на уроках ми малюємо, майструємо, вчимося співати, виконувати фізичні вправи.

Але найбільше мені подобаються уроки літературного читання. Саме на цих уроках я дізнаюся, що таке справжня дружба, вчуся творити добро, глибше усвідомлюю любов до рідного слова, до Батьківщини...

А хочу знати ще більше. Тому з нетерпінням завжди чекаю на урок літературного читання.

- Поясни вислів «мандрувати стежками знань».
- Чим Степанко приваблює школа?
- Який урок найбільше подобається хлопчикові? Чому?

4. Приготуйся скласти розповідь про свій улюблений урок. Скористайся планом і словами із довідки.

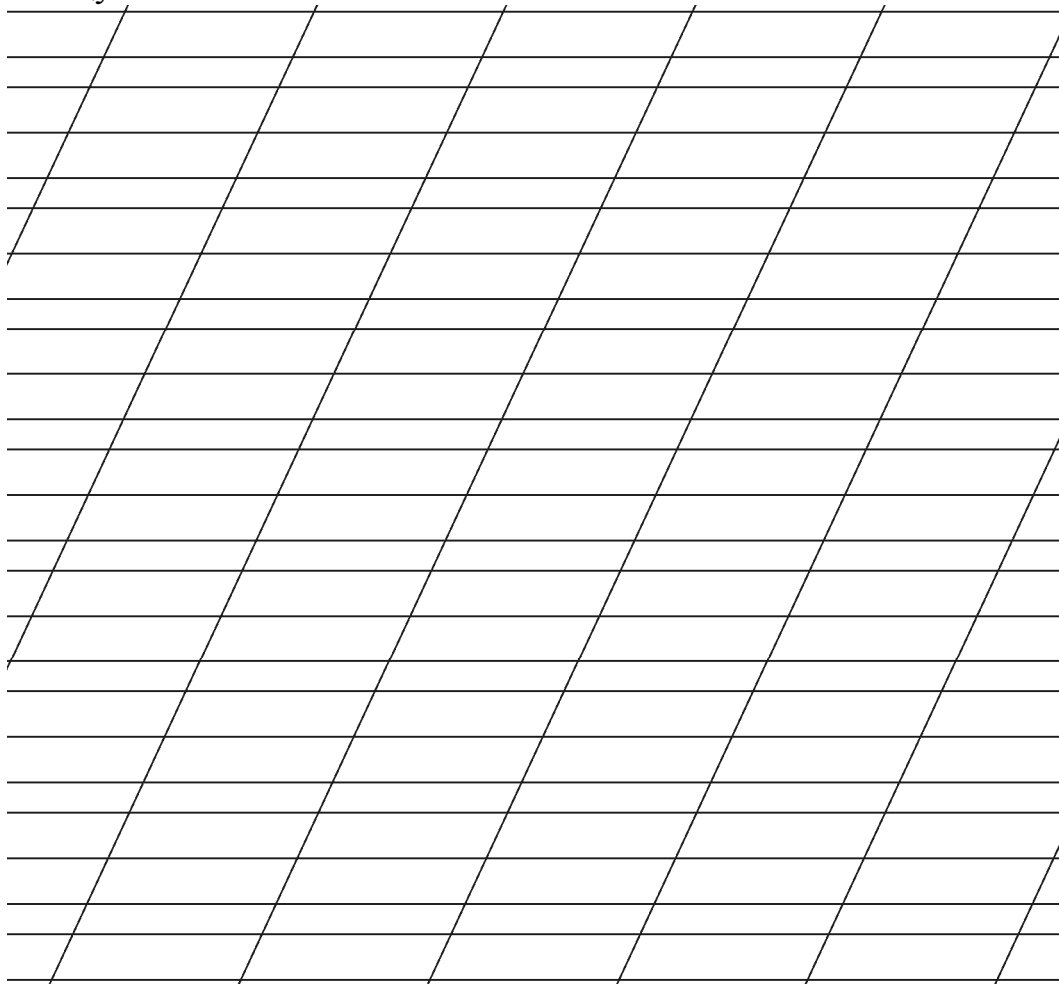
- Які навчальні предмети ти вивчаєш у 3 класі?
- Про що дізнаєшся на цих уроках?
- Який урок тобі найбільше подобається? Чому?
- Які побажання ти висловиш сам(а) собі?

Слова для довідок: українська мова, літературне читання, іноземна мова, математика, природознавство, образотворче мистецтво, фізична культура; вчуся бути грамотним, виконувати різноманітні вправи; знайомлюся з різними творами, правильно визначаю їх жанри, усвідомлюю вчинки персонажів; захоплююся красою рідної мови; вчуся розв'язувати задачі і приклади;

знайомлюся із застосуванням комп'ютера в житті сучасної людини; пізнаю світ природи; розширюю уявлення про Україну як незалежну державу, про стосунки людей у суспільстві; дізнаюся про творчість народного майстра, ознайомлююся з пейзажем, вчуся малювати; засвоюю правила здорового способу життя; вчуся грати у спортивні й народні ігри, займатися гімнастикою, танцювальними вправами...

5. Запиши свою розповідь у зошит.

Пригадай! У будь-якій розповіді має бути заголовок, зачин, основна частина, кінцівка. Кожна частина тексту починається з абзацу.

A large grid of horizontal and diagonal lines, intended for writing a story and checking for errors.

6. Прочитай і перевір свою розповідь. Виправ помилки, якщо вони є.

7. Розгадай загадку. Запиши відгадку.

В день святковий він мені сказав
Голосом на диво урочистим:
«До портфеля ти мене поклав?
Більше я не хочу бути чистим!»

A small grid of horizontal and diagonal lines, intended for writing the answer to the riddle.

Наші символи

(Повторюємо вивчене про текст)

1. Прочитай текст. Визнач у ньому зачин, основну частину, кінцівку.

Ще в сиву давнину люди шанували вербу. Давня любов до верби народилася від того, що це дерево дуже корисне для людини і дуже гарне. У нас є навіть християнське свято — Вербна неділя. Цього дня заведено святити молоді гілочки.

Верба посіла почесне місце й у народній творчості. Якщо хочуть побажати комусь щось приємне, неодмінно згадають відоме прислів'я: «Будь високий, як верба, а багатий, як земля». А про тих, хто полюбляє розпускати небилиці, обов'язково скажуть: «У нього на вербі груші ростуть». А людину, яка завжди зіпсує справу, охрестять приповідкою: «Куди не повернеться, то в нього золоте верб'я росте...»

Українці вважають вербу символом родинного вогнища, тому до неї така глибока шана.

- Про які прислів'я згадується у тексті? Випиши їх.

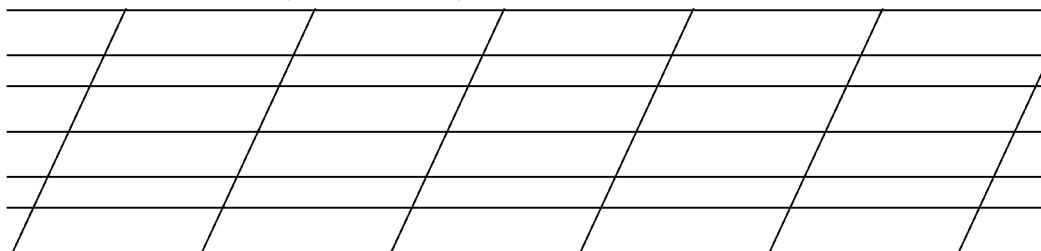
2. Прочитай текст. Визнач і запиши його основну думку.

Рушники

Жінки та дівчата в Україні завжди вишивали рушники. Рукодільниці зображували на них сонце, рослини, людей, ромби, квадрати. Вишиті рушники люди вважали священними оберегами. Їм поклонялися наші предки. Рушник супроводжував людину все життя. Він і тепер залишається одвічним людським символом добра, щастя.

О. Пересулько

- Основна думка тексту:

3. Прочитай текст. Усно перекажи його зміст.

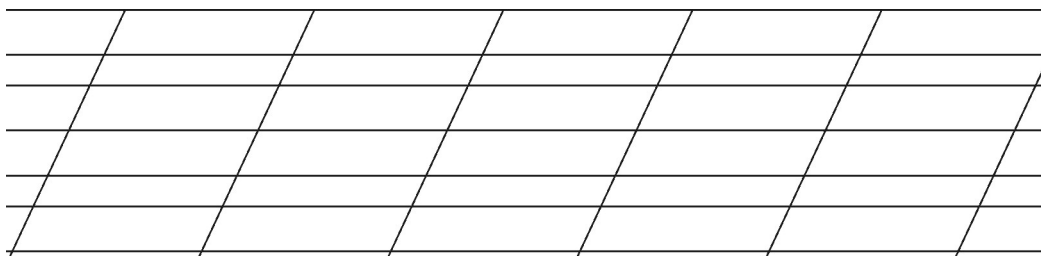
Український рушник

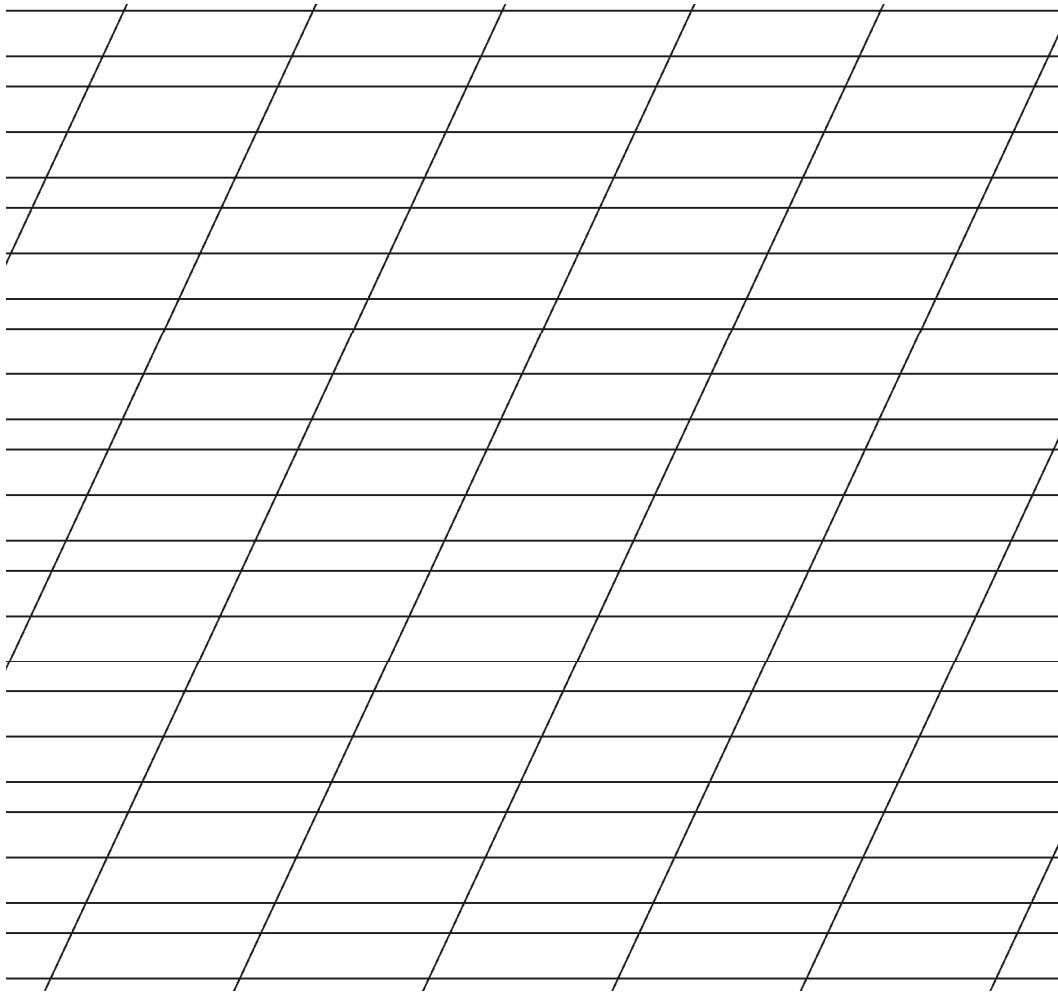
Сьогодні чудовий сонячний день. Бабуся все просушує. Галинка допомагає бабусі. Ось уже все подвір'я обвішане бабусиним добром. Тут сорочки, серветки, обруси, рушники. Вони найяскравіші.

Бабуся сама ткала й вишивала рушники.

Онука просить бабусю розповісти про рушник... Через мить старенька разом з Галинкою помандрували у казку...

- Придумай кінцівку тексту. Запиши переказ новоствореного тексту.

4. Перевір написане. виправ помилки, якщо вони є.

5. Прочитай текст. Підкресли слово, яке повторюється найчастіше. Заміни його словами з довідки. Прочитай новоутворений текст.

Калина

Червона калина, мов багаття, горить серед лісу. Поети оспівують калину у своїх піснях. Вони порівнюють калину з образом української землі.

Особливо красива калина восени. Калина ніби наливається вогняними фарбами. Листячко стає червонястим. Ягоди яскраво палахкотять.

Калина — лікарська рослина. Народ широко використовує ягоди калини для лікування простуди. Калину використовують і в косметиці.

Калину вважають символом України.

Слова для довідок: її, чарівний кущ, це диво, воно, кущеподібне дерево.

6. Впиши пропущені слова, які відновлюють змістовий зв'язок між частинами тексту.

Дуб

Старий дуб жив уже багато-багато років. Кілька сотень
років прожив. _____ було гіллясте, міцне, поважне, з
товстелезним стовбуром. _____ було найголовнішим у лісі.
З _____ ніколи ніхто не сперечався. А _____
усе шумів своїм візерунчастим листям. _____

За Оксаною Іваненко

Слова для довідок: ним, дерево, воно, велетень.

Дарувала осінь фарби золоті

(Складаємо розповідь за поданим початком,
запитаннями та опорними словами)

1. Розгадай загадку. Запиши відгадку.

У садах, лісах блукає,
В жовті шати одягає,
Золотисту стелить постіль —
Жде сестрицю білу в гості.

2. Запиши слова та сполучення слів, які спадають на думку, коли ти чуєш слово «осінь».

3. Скористайся словами для довідки і запиши назви предметів до їх ознак.

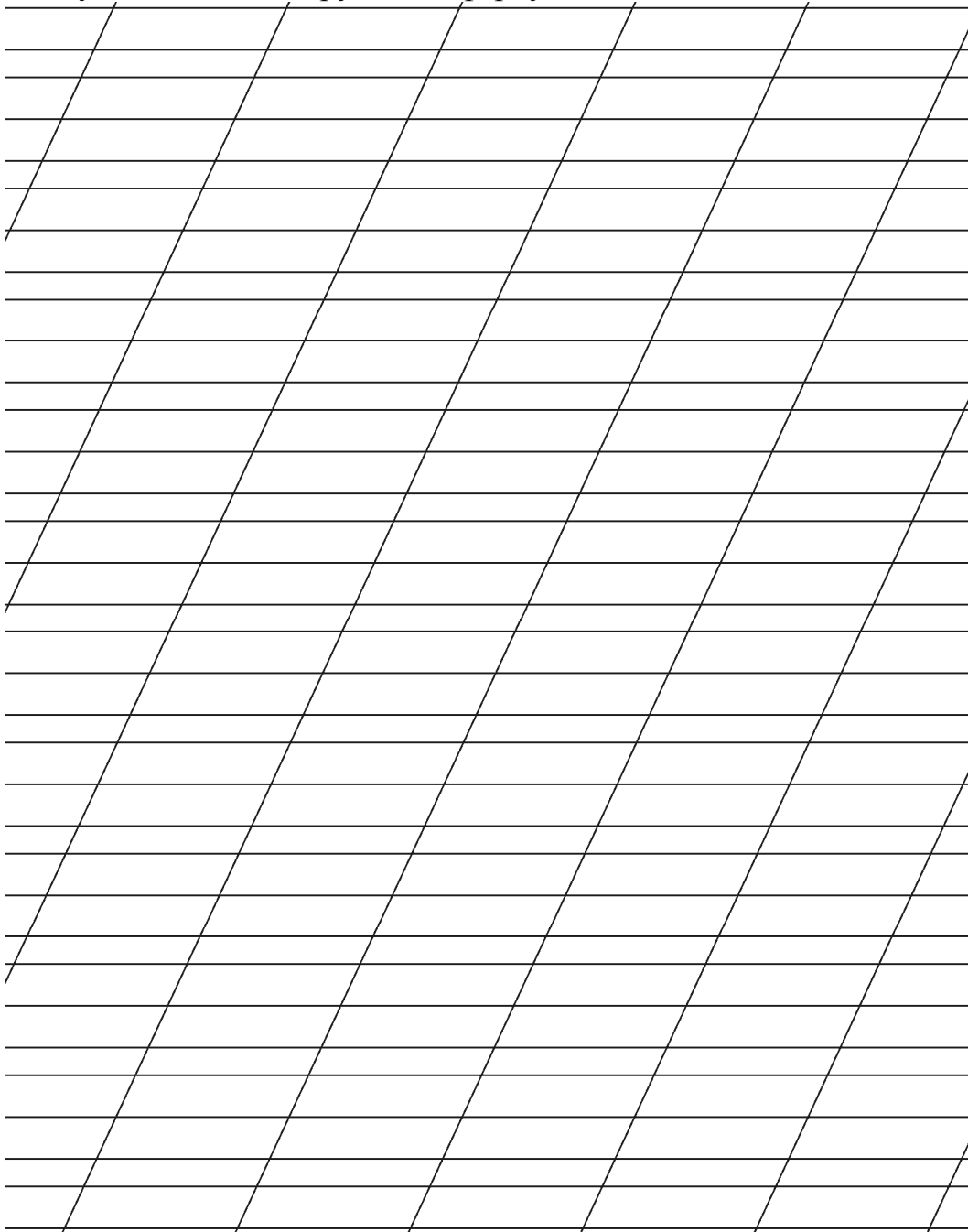
Золотокосі	, багряні
червонясті	, янтарний
медові	, червона
буро-золотаві	

Слова для довідок: виноград, клени, берізки, дуби, яблука, листочки, шипшина.

4. За допомогою запитань, використовуючи опорні слова та власні спостереження, напиши твір «Золота осінь».

Запитання	Опорні слова
1. Які кольори подарувала осінь?	червона калина; багряні клени; жовте листя; яскравий падолист; червонобокі кульки на яблунях; ягідки шипшини, мов червоні жаринки.
2. Якими залишилися ялинки, сосни, смереки?	зелені шати ялинок, смерек, сосен.
3. Що сталося з землею?	золотиста колюча стерня; золотом вкрита; алеї, стежки під різнобарвною ковдрою; поля вкриті зеленими оксамитовими килимами.
4. Чим подобається тобі осінь?	викликає радісний настрій, казкова пора, різнобарв'я кольорів, мозаїка осінніх фарб.

По землі м'якою ногою ступає золота красуня — осінь. Куди не ступить, то свій дарунок — фарбу — залишить.

5. Перевір написане. Виправ помилки, якщо вони є.

У червоне намисто вбралася калина (Текст-опис за запитаннями та опорними словами)

1. Розгадай загадку. Запиши відповідь.

Навесні — біла,
влітку — зелена,
восени — червона,
взимку — цілюща.

2. Запиши ознаки калини.

Калина

3. До ознак предмета добери його назву і запиши.

· Невисока, щедра, рясна, гарна				
· Круглі, терпкі, кислуваті, червоні				
· Важкі, яскраво-червоні, розкішні				
· Багряне, темно-зелене, смарагдове				

Розлогий, пишний, кучерявий, чарівний

Сніжно-білі, духмяні, запашні

Тонке, зелене, розвинене, розгалужене

Слова для довідок: квіти, галуззя (гілля), кущ, калина, ягоди, грона (кетяги), листя.

4. Склади і запиши речення із запропонованих слів.

Осінь, барвами, калину, найчарівнішими, обдаровує.

Blank writing lines for task 4.

5. Поясни, як ти розумієш значення вислову.

Весною калина білим цвітом квітує, а восени червоні ягоди дарує.

6. Усно опиши калину за запитаннями та опорними словами.

1. Де росте калина?	Поле, город, сад, луг, лісова галявина.
2. Яка калина на вигляд?	Пишний, невисокий, чарівний кущ, розлоге гілля.
3. Чим приваблює кущ калини навесні, восени?	Смарагдове листя, біле мереживо квіток, духмяні суцвіття, багряне листя, червоні кетяги, мов дівчина-

	красуня у червоному намисті, ніжна і красива.
4. Яку користь приносить калина людям?	Народна медицина, вітамінний чай, пиріжки, кисіль.
5. Як народ величає калину?	Пісні, легенди, прислів'я, приказки, казки, символ України.

7. Запиши опис калини. Пригадай, з яких частин складається текст.

8. Перевір написане. Виправ помилки, якщо вони є.